

OPPLÆRINGSPLAN

FOR

DOKUMENTERT SIKKERHETSOPPLÆRING

Av

Personløfter

Med henvisning til opplæringskrav i
Arbeidsmiljøloven Kapittel 2
Forskrift om Utførelse av arbeid §§ 10-1 og 10-2

11/14 timer opplæring

Opplæringsplan DOK 06-AX-01

A+B =11 timer

A+B+C =14 timer

Godkjent av DOK48 gruppen

14. Mars 2018

FORORD

I samsvar med Forskrift om bruk av arbeidsutstyr kreves det dokumentert sikkerhetsopplæring for alt arbeidsutstyr som arbeidsgiver etter risikovurdering finner at krever særlig forsiktighet ved bruk. Dokumentert sikkerhetsopplæring er en opplæring for bruker av arbeidsutstyr som er beskrevet i Forskrift om Utførelse av arbeid – Best. nr. 703 §§ 10-1 og 10-2.

Denne opplæringsplanen beskriver et minimum av kunnskaper og ferdigheter som kreves for bruk av personløfter i h.h.t. forskriften. Forskriften forutsetter at fører av ulike typer personløftere i tillegg får typeopplæring på det aktuelle utstyret som benyttes.

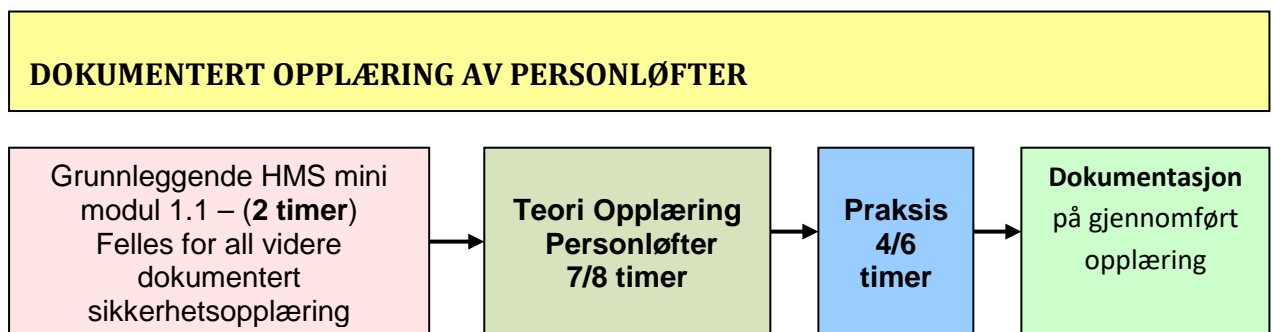
Opplæringsplanen beskriver sikkerhetsopplæring i samsvar med forskriften, slik bransjene er blitt enige om. Den kan også inngå i videregående opplæring innen flere yrkesfaglige studieretninger i videregående skole.

Riktig bruk av personløfter har meget stor betydning for sikkerheten for brukeren og andre, for å hindre at skader påføres personer eller omgivelser. Feilvurderinger kan få store konsekvenser og føre til alvorlige skader på brukeren, personell og materiell.

Opplæringen skal beskrive best mulig valg av personløfter, samt undervisning i riktig bruk.

Å skape positive holdninger til sikkerhet er særdeles viktig under opplæringen.

Opplæringen skal beskrive hva uriktig oppstilling og bruk kan føre til. Opplæringen tar med eksempler på ulykker og konsekvenser som følge av ulykker.

INNHOLDSFORTEGNELSE

Forord

1. Generelt om opplæringen
2. Målsettinger
3. Emneliste
4. Arbeidsmåter
5. Vurdering
6. Hjelpemidler - undervisningsmateriell – utstyr
8. Praksis på klasse A, B og C personløftere

KAPITTEL 1. - GENERELT OM OPPLÆRINGEN

TEORETISK OPPLÆRING

OPPLÆRINGENS VARIGHET: **A + B = 7 timer**
 A + B + C = 8 timer

(Med undervisningstime menes i denne sammenheng 45 min).

Bruerveiledning fra produsent: Skal gjennomgås før personløfter tas i bruk

OPPTAKSVILKÅR/FORUTSETNINGER:

Person må være skikket til bruk av personløfter
Teoriundervisningen - ingen aldersbegrensning
Praksisopplæring kan begynne fra fylte 17 år
Skoleelever kan ha tidligere praksis under påsyn fra skolen.

FORMÅL MED OPPLÆRINGEN:

Å gi brukere en god grunnopplæring, teoretisk og praktisk, i sikker bruk av personløfter. Opplæringen skal gi brukere god innsikt i prinsippene i personløfterens konstruksjon, nødprosedyrer, virkemåter, vedlikehold og bruk, slik at uhell og ulykker i forbindelse med oppstilling og bruk unngås.

Opplæringen dekker den teoretiske og praktiske sikkerhetsopplæringen som kreves for bruk av personløfter. Praksisdelen for de forskjellige personløfterklasser er beskrevet i opplæringsplanen.

Den teoretiske opplæringen avsluttes med en skriftlig-(muntlig) prøve. Når eleven har bestått prøven i de aktuelle personløfterklassene, og har deltatt i praktisk bruk av personløftere med veiledere i aktuelle klasser kan det utstedes kompetansebevis for bruk av personløfter. Vedkommende må være fylt 18 år.

KRAV TIL INSTRUKTØR:

Inneha nødvendige pedagogiske og faglig kunnskaper til å kunne gjennomføre en kvalitetsmessig undervisning på personløfter
Instruktør skal lage passende teoretiske og praktiske arbeidsoppgaver.

KRAV TIL PRAKSIS:

De typer maskiner som det gis opplæring på, må finnes fysisk tilstede under den praktiske del av opplæringen.

Under praktisk opplæring bør det være minimum 1 personløfter på 3 brukere.

Antall instruktører bør være tilpasset størrelsen på gruppen.

Praksistimer:

A + B	= 4 timer
A + B + C	= 6 timer

Alternativt dokumentasjon fra arbeidsgiver om at kursdeltaker har praksis i bedriften:

A + B	= 25 timer
A + B + C	= 50 timer

Praksisinhold dokumenteres skriftlig.

KLASSER:

- A** Manuelt flyttbare og tihengermonterte personløftere med betjening fra plattform eller kurv
- B** Alle personløftere som blir forflyttet og betjent fra plattform eller kurv
- C** Alle personløftere montert på bil- eller kjøretøy, men betjent fra plattform eller kurv.

KAPITTEL 2 - MÅLSETTINGER

HOVEDMÅL:

Målsettingen med opplæringen er at den som får opplæring tilegner seg tilstrekkelige kunnskaper om teoretisk og praktisk sikker bruk av personløfter, slik at ulykker ved oppstilling og bruk unngås.

DELMÅL:

Opplært person skal:

1. Kunne forklare valg av personløfter, riktig bruk, samt faremomenter ved bruk og feilbruk.
2. Kunne redegjøre for ulike typer ulykker som kan inntre ved feil bruk av personløfter, ansvarsforhold, årsakssammenheng og hvordan disse ulykkene kan forebygges.
3. Forstå personløfterens merking/skilt, lastdiagrammer, avlesning av diagrammet ved belastningens forskjellige plasseringer og arbeidshøyder.
4. Kjenne til mangfoldet av personløftertyper innenfor klasse A, B og C og kunne angi deres bruksområde.
5. Kunne forklare grunnprinsippene for personløfterens konstruksjon og virkemåte, samt nødprosedyrer, krav til kontroll og viktigheten av vedlikehold.
6. Kjenne til viktige sikkerhetspunkter på personløfteren før, under og etter bruk.
7. Kjenne til personløfterens stabilitet under forskjellige kjøreforhold og ved oppstilling og bruk.
8. Forklare hva som menes med løftekapasitet, belastningens påvirkning på stabilitet, løftehøyde og arbeidshøyde.
9. Kjenne til at personløfterens løftekapasitet og stabilitet forandrer seg ved bruk teleskopbom og utskyt av arbeidsplattform.
10. Kjenne til de forskjellige typer arbeidskurver / arbeidsplattformer på personløftere.
11. Kjenne til fremgangsmåten ved sleping(tauing), samt forflytting av personløfter med og uten personer.
12. Kjenne til sikkerhetsrutiner og faremomenter ved fylling av drivstoff, og ladning.
13. Vurdere om det skal skrives SJA, Sikker Jobb Analyse.

KAPITTEL 3 - EMNELISTE TEORIKURS PERSONLØFTER, fag og timefordeling

Leksjon	Emne	Antall timer	Merknader
1	Innledning og informasjon Ulykker med personløfter	0,5	Registrering/kursinformasjon Krav til bruker Opptakskrav og opplæring Kompetansebevis Eksempler på uhell, ulykker og konsekvenser. Årsakssammenheng Konsekvenser for bruker SJA. (sikker jobb analyse) Forsikringsvilkår ved eventuelle mangler. Forebygging av ulykker. Rapportering av uhell
2	Personløfterens konstruksjon og virkemåte	1,0	Konstruksjon, sikkerhetsinnretninger og virkemåte: Ramme og motvekt Motor og drivkilder - motortyper, elektriske systemer. Kraftoverføring Hjul og dekk Støttebein/utriggere Sikkerhetsbrytere Hydraulikksystem Manøvrerorgan og Instrumenter Løftesystemet: - saksesystem - teleskopbom, svingbar/ ikke svingbare konstruksjoner Styresystem og bremseser Driftsbatteriet: - vedlikehold, ladning og forholdsregler - batterijournal (driftsbatteri) Andre sikkerhetsinnretninger
3	Stabilitet	1,0	Personløfterens stabilitet under forskjellige løfte- og kjøreforhold Tyngdekraft og vektstangprinsippet Personløfterens understøtteflate/veltelinjer Sentrifugalkraft Aktuelle skilt for varsling, sikkerhet og symboler Treghet under manøvrering Løftekapasitet og kapasitetsdiagram Bakkekjøring, forandring i bremseeffekt, kjøring på tvers av helling Oppstilling av personløfter Høyt løft/stor arbeidshøyde Bløtt/skjevt underlag Påvirkning av vind Brå bevegelse

4	Miljøet rundt personløfteren	0,5	Bruks- og sikkerhetsforhold: Ergonomi Forurensingsfarer forbrenningsmotor Aktuelt personlig verneutstyr Støynivå Merking rundt på personløfteren Nødprosedyrer
5	Personløfertyper og klasseinndelinger	1,0	Definisjon på personløfertyper og gjennomgang av likheter/ulikheter i håndtering og bruk: Klasse A. Manuelt flyttbare og tilhengermonterte Bommer, teleskop, sakser, eller kombinasjoner Det spesielle for klasse A. 1,0 Klasse B. Selvkjørende fra kurv eller arbeidsplattform. Bommer, teleskop, sakser eller kombinasjoner Evt 1,0 Klasse C. Bil- / kjøretøymonterte sakser-, knekkarm-, teleskop- bommer- og stiger Det spesielle for klasse C
6	Kontroll, rapportering fra forskriftgrunnlag.	1,0	Kort repetisjon grunnkunnskap, Hva kontrollene gjelder Kontrollrutiner <ul style="list-style-type: none"> ○ Daglig kontroll ○ Periodisk kontroll ○ Sakkyndig kontroll Rapportere feil Dokumentasjon/kontrollbok Ansvar
7	Bruks- og sikkerhetsbestemmelser	0,5	Pålagte krav og forholdsregler: Bruk og sikkerhet Bruk på offentlig vei Sleping av tilhengere Parkering Avstand fra elektriske ledninger Manuell løfteteknikk Brann- og eksplosjonsfare Ex-personløftere SJA
	Avslutning	0,5	Skriftlig sluttprøve
	SUM UNDERVISNING	7/8	Timer

KAPITTEL 4 - ARBEIDSMÅTER

Det er av stor betydning at opplæringen gjennomføres med realistiske eksempler og at sikkerhetsmessige momenter vektlegges i undervisningen.

Teoridelen av opplæringen skal mest mulig relateres til den praktiske opplæringen. Elevene må få en god forståelse for sikker bruk av personløfter. Elevene kan få opplæring i klassene A og B, eventuelt også klasse C, med tillegg av den tid som er fastsatt i opplæringsplanen. Instruktøren lager undervisningsopplegg som er tilpasset dette. Opplæringen på klasse C kan gjennomføres på et annet tidspunkt. Vedkommende må først ha gjennomgått generell del i klasse A og B, for så å få praktisk opplæring på klasse C

Deltakerne arbeider selvstendig eller i grupper med de øvingsoppgaver instruktør legger frem.

KAPITTEL 5 - Vurdering / Dokumentasjon / Bevis

Opplæringen avsluttes med en skriftlig/muntlig prøve på generell del på klassene A, B eller C. Kursdeltakere som har språk- og lesevansker kan som alternativ gå opp til muntlig prøve.

Den teoretiske prøven er basert på avmerking av flervalgssvar, som skal sikre at hver enkelt deltaker har tilstrekkelige, oppdaterte teoretiske kunnskaper om sikker og riktig bruk av personløfter.

Den praktiske delen av undervisningen legges opp etter en eller flere instruktører på hver type personløftere.

Det brukes karakterskala: "Bestått" / "Ikke bestått"

Teoriprøven skal utarbeides og gjennomføres etter normale retningslinjer for prøveavleggelse.

Opplæringen må dokumenteres av den som har ansvaret for gjennomføringen, ref Forskrift om utførelse av arbeid § 10-1.

Det er instruktøren og den opplæringsvirksomheten instruktøren tilhører, som er ansvarlig for opplæringens kvalitet. Opplæringen skal være i samsvar med forskrift "utførelse av arbeid" § 10-1 og § 10-2 og gjeldende opplæringsplan.

KAPITTEL 6 – HJELPEMIDLER, UNDERVISNINGSMATERIELL/UTSTYR

TYPE UTSTYR	BESKRIVELSE AV MATERIELL/UTSTYR
KLASSEROMSTEORI	Klasserommet må ha tilstrekkelig sitte-/skriveplasser for kursdeltakere og ha et tilfredsstillende innemiljø For fremvisning av div. typer personløftere, må det være lett tilgang til disse.
PRAKTISK OPPLÆRING	Egnet område for praktisk bruk av aktuelle maskiner. Det må være maskiner i aktuelle klasser for å kunne gi brukerbevis.
OPPLÆRINGSMATERIELL	For å undervise må det være tilgang til <ul style="list-style-type: none">• Tavle / flippover, projektor o.l.• Dokumenter tilhørende personløftere• Tilgang på nettspenning, skjøtekabel, ladeutstyr.
INSTRUKTØRMATERIELL	<ul style="list-style-type: none">• Undervisningsplan• Leksjonsanvisning• Øvingsoppgaver og modeller• Transparenter, illustrasjoner, video, modeller, overhead-, CD-presentasjon eller lignende.• Lover og forskrifter• De typer personløftere det skal gis opplæring på A, B alternativt C• Sjekkliste for daglig kontroll
ELEVmaterieLL	<ul style="list-style-type: none">• Lærebok som dekker opplæringskravet• Annet relevant kursmaterieLL for teoriopplæringen• Logg (kjørebok) for dokumentasjon av praksis (bekreftelse på tidligere praksis)• Lærebøker beholdes som oppslagsbok, likeledes sjekkliste for daglig kontroll før bruk